

Тема 28.

Україна в умовах десталінізації.

ПЛАН

- Лібералізація суспільно-політичного життя УРСР в середині 1950-1960-х рр.
- Зміни адміністративно-територіального устрою УРСР, промисловості та сільському господарстві, соціальній сфері.
- Рух «шістдесятників» та дисидентів.

Дати:

- лютий 1954 р. - входження Кримської області до складу УРСР;
- 1956 р.- XX з'їзд КПРС;
- 1959 р. – утворення Української робітничо-селянської спілки.

Персоналії:

- О.Кириченко, А.Горська, І.Дзюба, Л.Костенко, Л. Лук'яненко, Є.Сверстюк, І.Світличний, В. Симоненко.

Поняття та терміни:

- «лібералізація», «політична реабілітація», «відлига», «раднаргоспи», «шістдесятники», «дисидентство».

ФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ. 1921-1954 рр.

Масштаб 1:8 000 000

- січень 1954 р. - створена Черкаська обл. УРСР.
- лютий 1954 р. - входження Кримської області до УРСР.

Микита Хрущов (1894-1971)

- 1944-1947 рр. очолював уряд України.
- 1953- 1964 рр. перший секретарм ЦК КПРС.
- 1964 р. усунутий з усіх посад.

- **Відлига** – період перебування М.Хрущова при владі в СРСР (1954-1964 рр.)
 - десталінізація,
 - політична реабілітація,
 - непослідовність реформ.
 - *Вислів пов'язан з назвою повісті І.Еренбурга «Відлига» (1954 р.).*
-
- **Лібералізація** – пом'якшення політичного режиму, вільнодумство.
 - **Десталінізація** – процес ліквідації наслідків сталінізації, який розпочався у СРСР після смерті Й.Сталіна.
 - **Політична реабілітація** – виправдання несправедливо обвинуваченої, обмовленої або засудженої особи.

• 1956 р. - XX з'їзд КПРС.

«Про культ особи та його наслідки» - Таємна промова М. Хрущова (У СРСР офіційно опублікована в 1989 р.)

• **Один з очевидців згадував:** *«в залі стояла глибока тиша. Не чутно було ні скрипу крісел, ні кашлю, ні шепоту. Ніхто не дивився один на одного - чи то від несподіванки що трапилася, чи то від страху...».*

Реформування економіки:

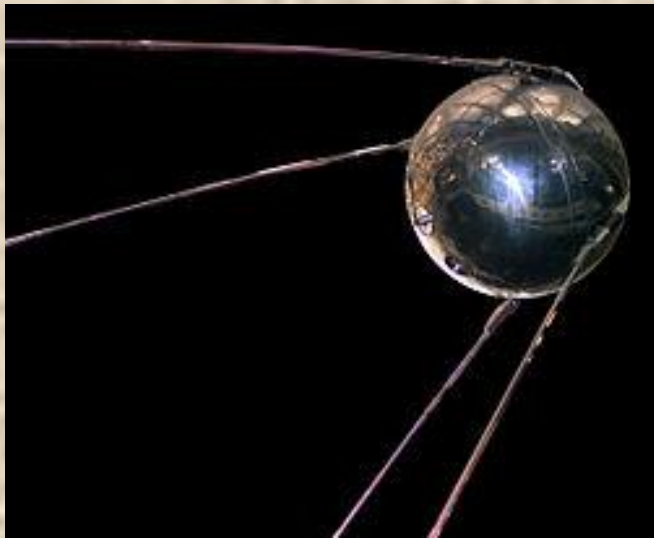
- Кукурудзяна кампанія - спроба вирішити проблему з кормами, збільшивши виробництво кукурудзи, зменшивши посіви пшениці та ін.;
- Надпрограма тваринництва за 3-4 роки наздогнати США у виробництві м'яса, молока, масла на душу населення;
- Освоєння цілинних земель - взяло участь 80 тис. укр. юнаків та дівчат.
- Раднаргоспи – територіальні органи управління, створені у 1957 р. замість галузевих міністерств.

Соціальна сфера.

- Збільшення мінімальної зарплатні та пенсій.
- Скорочення робочого тижня.
- **Видача паспортів селянам, введення зарплатні колгоспникам.**
- Скасування плати за навчання.
- Припинення практики примусових державних позик.
- **Широкомасштабне житлове будівництво (1957 р.).**

- **Науково-технічна революція (НТР) – процес якісного перетворення продуктивних сил на основі досягнень науки і техніки;**

- **запуск першого штучного супутника Землі (1957 р.),**
- **польот у Космос першої у світі людини – Ю.Гагаріна (1961 р.).**

ІМ ВИСТАВКИ
• **Відвідування М.**
Хрущовим
виставки
авангардистів
• **(1962 р.)**

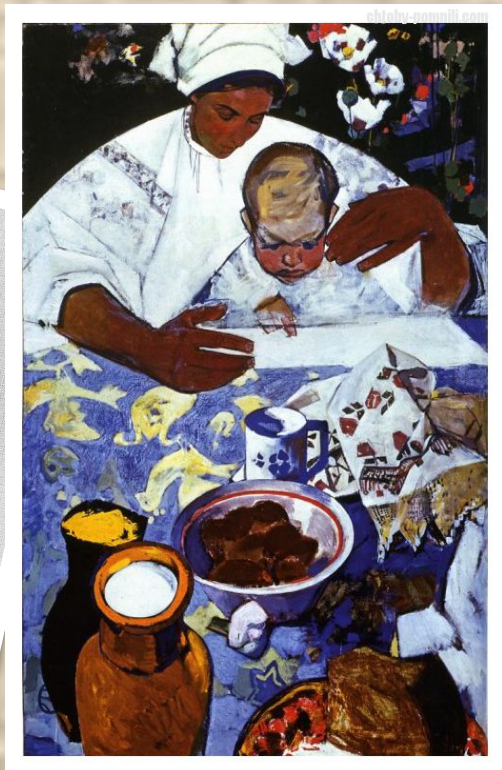

- **Дисидентство** – опозиційний рух проти державного ладу, протистояння офіційній ідеології та політиці.
- **Форми боротьби:**
- протести, звернення на адресу керівників країни,
- «відкриті листи» до ООН; поширення нелегальної літератури («самвидав»).

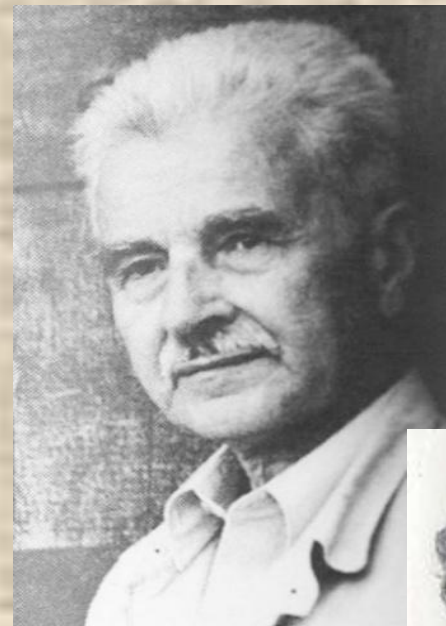
	Напрямки дисидентства	Критика політики в СРСР	Прагнули до
1	Правозахисний	Викриття тоталітарного режиму	Забезпечення демократичного розвитку СРСР
2	Релігійний	Критика атеїстичного виховання	Вільного волевиявлення релігійних уподобань (на Україні відродження греко-католицької церкви)
3	Національний	Засудження політики денаціоналізації, русифікації	Відродження престижу української мови, культури, видання україномовних періодичних видань і т.д.

- **Шістдесятники** – нове покоління митців, які відійшли від шаблонної тематики попередніх часів (боротьба за мир, передові колгоспники і робітники заводів), а виходили з того, що **«...поезія має бути поезією, а не агітацією у віршованій формі»**.

- **Алла Горська**
- (1929-1970) художниця.
- **Ліна Костенко** (1930)
- письменниця, поетеса.

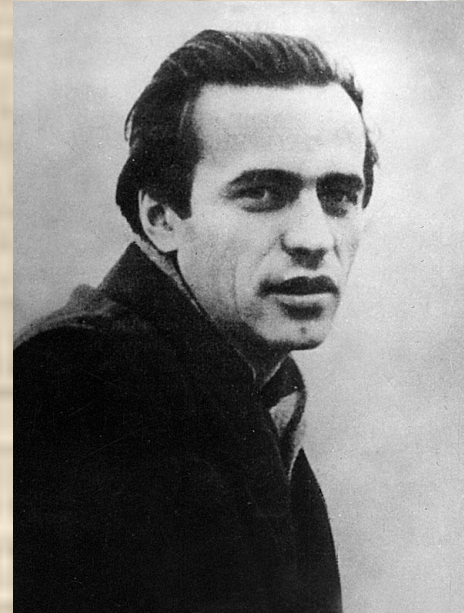
- **Є.Сверстюк** (1928-2014) – письменник, філософ.
- Політв'язень.

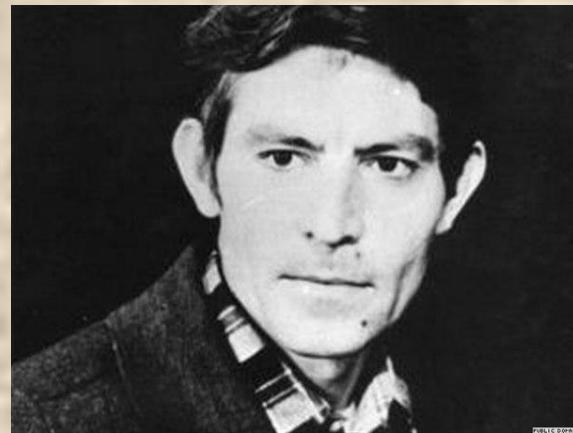
- **І.Світличний** (1929-1992) - літературознавець, поет, перекладач.
- Політв'язень.

- **В. Симоненко** (1935-1963) - поет, журналіст.
- Політв'язень.

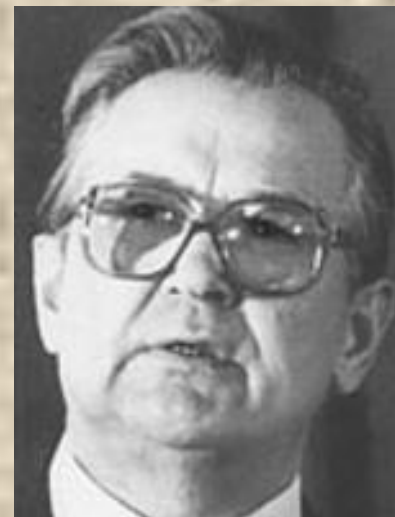

- **1965 р. у Києві** на презентації фільму «Тіні забутих предків» дисиденти: **В. Морновіл, І.Дзюба і В.Стус** виступили з критикою арештів інтелігенції.

Р
о
м
а
н

- **І.Дзюба** (1931) – критик-літературознавець, автор праці «**Інтернаціоналізм чи русифікація?**» (1965).
- Роман **«Собор»** **О.Гончара** (1968).
- Перші рецензії - схвальні, але невдовзі твір було вилучено.

- **Українська робітнича селянська спілка** – українська підпільна організація, заснована на Львівщині у **1959 р. Л. Лук'яненком**.
- **Мета:** побудова незалежної радянської соціалістичної держави.

Левко Лук'яненко (1928)

- дисидент, письменник.
- політик, народний депутат України.
- автор Акту про Незалежність України

